

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ADANA SEYHAN BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	41

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket	7
Tablo 8: Duran Varlıkların Kayıtlı Değerinden Fazla Ayrılan Amortismanlar Tablosu	14
Tablo 9: Amortisman Ayrılmayan Duran Varlıklar Tablosu	14
Tablo 10: 2006-2022 Yılları Adana BŞB Tarafından Aktarılmayan Eğlence Vergisi Payları	20

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
BŞB	Büyükşehir Belediyesi
ÇTV	Çevre Temizlik Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
No.	Numara
TJK	Türkiye Jokey Kulübü
TL	Türk Lirası
TÜM BEL-SEN	Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Bazı Varlık Hesapları İçin Ayrılan Amortisman Tutarlarının Duran Varlığın Kayıtlı Değerinden Yüksek Olması ve Bazı Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması
2. Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Alınan Hibenin Bilanço Hesaplarında Gösterilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Belediyenin Bazı Taşınmazlarının İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullanılması
2. Tapuda Kayıtlı Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
3. Adana Büyükşehir Belediyesince Aktarılması Gereken Eğlence Vergisinin Takip ve Tahsilatının Sağlanmaması
4. Çevre Temizlik Vergisi ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı Mükelleflerine İlişkin Verilerin Sağlıklı Bir Şekilde Takibinin Yapılmaması
5. İmar Cezası Uygulanması Gereken Bazı Durumlarda Süresi İçinde Encümen Kararı Alınmaması
6. İmar Mevzuatına Aykırılık Teşkil Eden Fiil ve Hallere İlişkin Düzenlenen İdari Para Cezasının Tebliğ Yazılarının Eksik Şekilde Düzenlenmesi
7. Ulusal Bayram Gününde Faaliyet Gösteren İşyerlerinden Tatil Günleri Çalışma Ruhsatı Harcının Tahsiline İlişkin Çalışma Yapılmaması
8. Hizmet Bedellerinin Belirlenmesinde İşletmecilik Gereği Olmayan ve Belli Kişilere Yönelik İndirimli Tarife Uygulanması
9. Hayvan Bakımevlerinin Kurulmamış Olması
10. Kent Temizliği Araç Kiralama Hizmeti Alımı İşinin İhale Dokümanında Rekabeti Engelleyici Hususa Yer Verilmesi

11. Mahalli Müşterek Nitelikte Olmayan Faaliyet ve Etkinlikler İçin Taşıt Kiralanarak Bazı Dernek ve Kuruluşların Kullanımına Verilmesi

12. Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Niteliğinde Olan Bazı İşlerin Yapım İşi İhalesi Kapsamında Yaptırılması

13. Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilen Konular Dışında Hükümler Konulması

14. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Adana Seyhan Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Seyhan Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 44 meclis üyesinden oluşmaktadır

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirilebilmektedir.

Seyhan Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 9 birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, İç Denetim Birimi Başkanlığı , Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü , Afet İşleri Müdürlüğü , Muhtarlık İşleri Müdürlüğü , İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü , Strateji Geliştirme Müdürlüğü , Bilgi İşlem Müdürlüğü , İnovasyon ve Teknoloji Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 5 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 3 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 30 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	1595	456
Sözleşmeli Personel		20
Kadrolu İşçi	635	128
Toplam	2230	604
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		2180

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Seyhan Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Seyhan Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleştirme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıllan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	0,00	213.971.000,00	49.956.000,00	73.298.773,03 -32.468.733,77	304.757.039,26	303.357.220,83	0,00
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	33.482.000,00	1.201.000,00	5.150.279,65 -3.725.764,87	36.107.514,78	34.527.030,99	0,00
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	975.982.000,00	214.843.000,00	339.626.087,04 -140.882.191,76	1.389.568.895,28	1.366.289.087,77	0,00
4	Faiz Giderleri	0,00	5.000.000,00	0,00	11.551.738,83 0,00	16.551.738,83	16.551.738,83	0,00
5	Cari Transferler	0,00	91.565.000,00	26.000.000,00	37.680.265,90 -17.865.768,11	137.379.497,79	137.023.877,96	0,00
6	Sermaye Giderleri	0,00	557.240.000,00	77.000.000,00	96.340.737,73 -182.007.610,81	548.573.126,92	530.218.298,35	0,00
7	Sermaye Transferleri	0,00	2.760.000,00	0,00	0,00 -2.697.812,86	62.187,14	0,00	0,00
8	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00 0,00	0,00	0,00	0,00
9	Yedek Ödenekler	0,00	143.000.000,00	41.000.000,00	0,00 -184.000.000,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		0,00	2.023.000.000,00	410.000.000,00	0,00	2.433.000.000,00	2.387.967.254,73	0,00

Seyhan Belediyesinin 2023 yılı gider bütçesi; 2.023.000.000,00 TL; 2023 yılı gelir bütçesi 1.870.000.000,00 TL öngörülmüş, 13.10.2023 tarihinde 410.000.000,00 TL ek bütçenin kabul edilmesi sonucu 2.433.000.000,00 TL gider bütçesi ve 2.280.000.000,00 TL gelir bütçesi tahmini rakamlarına ulaşılmıştır. Yıl içinde 2.387.967.254,73 TL bütçe gideri yapılmış ve kullanılmayan 45.032.745,27 TL ödenek iptal edilmiş olup ertesi yıla devreden ödeneği bulunmamaktadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Sınıflandırılması	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	543.500.000,00	396.091.275,64	2.793.178,66	393.298.096,98	72,36
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	34.950.000,00	31.125.492,87	4.689.682,13	26.435.810,74	75,64
04- Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	11.000.000,00	2.152.737,07	0,00	2.152.737,07	19,57
05- Diğer Gelirler	1.422.250.000,00	1.215.192.937,94	968.017,25	1.214.224.920,69	85,37
06- Sermaye Gelirleri	270.300.000,00	233.037.444,22	0,00	233.037.444,22	86,21
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
09- Red ve İadeler	2.000.000,00	0,00	0,00	0,00	-
Toplam	2.280.000.000,00	1.877.599.887,74	8.450.878,04	1.869.149.009,70	81,98

Buna göre 2023 yılında net bütçe geliri (% 81,98) seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%72,36), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%75,64), diğer gelirler (%85,37) ve sermaye gelirleri (%86,21) beklenenin altında gerçekleşirken, alınan bağış ve yardım ile özel gelirler (%19,57) beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Sınıflandırılması	Bütçe Başlangıç Ödeneği + Ek Ödenek (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	263.927.000,00	303.357.220,83	114,94
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	34.683.000,00	34.527.030,99	99,55
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.190.825.000,00	1.366.289.087,77	114,73
04- Faiz Gideri	5.000.000,00	16.551.738,83	331,03
05- Cari Transferler	117.565.000,00	137.023.877,96	116,55
06- Sermaye Giderleri	634.240.000,00	530.218.298,35	83,60
07- Sermaye Transferleri	2.760.000,00	0,00	-
08- Borç Verme	0,00	0,00	-
09- Yedek Ödenekler	184.000.000,00	0,00	-
Toplam	2.433.000.000,00	2.387.967.254,73	98,15

Buna göre 2023 yılında bütçe giderleri (%98,15) seviyesinde gerçekleşmiştir. Başlangıç bütçesinde öngörülen tutarlara göre; personel giderleri (%14,94), mal ve hizmet alım giderleri (%14,73), faiz gideri (%231,03) ve cari transferler (%16,55) oranında aşılı olarak beklenenin üstünde gerçekleşirken, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ve sermaye giderleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	174.191.330,78	275.621.666,05	396.091.275,64	58,23	43,71
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.208.673,43	21.429.633,49	31.125.492,87	245,16	45,25
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	7.506.239,10	2.630.523,67	2.152.737,07	-64,96	-18,16
Diğer Gelirler	370.761.966,43	725.960.243,89	1.215.192.937,94	95,80	67,39
Sermaye Gelirleri	16.425.177,35	53.516.776,99	233.037.444,22	225,82	335,45
Toplam	575.093.387,09	1.079.158.844,09	1.877.599.887,74	87,65	73,99
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	4.240.785,37	1.254.174,63	8.450.878,04	-70,43	573,82
Net Toplam	570.852.601,72	1.077.904.669,46	1.869.149.009,70	88,82	73,41

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 791.244.340,24 TL'lik (%73,41) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile

özel gelirlerde 477.786,60 TL (%-18,16) azalış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 120.469.609,59 TL (%43,71), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 9.695.859,38 TL (%45,25), diğer gelirlerde 489.232.694,05 TL (%67,39) ve sermaye gelirlerinde 179.520.667,23 TL (%335,45) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda arsa satış gelirlerinden ve merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylarının eklenmesi sonucu arttığı anlaşılmaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	103.657.353,71	155.637.774,05	303.357.220,83	50,15	94,91
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	15.715.144,57	23.346.444,73	34.527.030,99	48,56	47,89
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	313.942.255,64	690.339.389,05	1.366.289.087,77	119,89	97,92
Faiz Giderleri	4.233.810,36	6.217.920,68	16.551.738,83	46,86	166,19
Cari Transferler	32.550.390,60	57.476.613,55	137.023.877,96	76,58	138,40
Sermaye Giderleri	106.327.920,18	247.444.298,08	530.218.298,35	132,72	114,28
Sermaye Transferleri	1.760.891,17	2.025.150,03	0,00	15,01	-100,00
Net Toplam	578.187.766,23	1.182.487.590,17	2.387.967.254,73	104,52	101,94

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 1.205.479.664,56 TL (%101,94) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinin 147.719.446,78 TL (%94,91), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 11.180.586,26 TL (%47,89), mal ve hizmet alım giderlerinin 675.949.698,72 TL (%97,92), faiz giderlerinin 10.333.818.,15 TL (%166,19), cari transferlerin 79.547.264,41 TL (%138,40), sermaye giderlerinin 282.774.000,27 TL (%114,28) arttığı görülmektedir. Buna karşın sermaye transferlerinde harcama yapılmamıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 2.401.392.223,56 TL, Faaliyet Geliri 3.381.841.946,99 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 980.449.723,43 TL olarak gerçekleşmiştir.

Seyhan Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket

Sıra No.	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Seyhan İmar İnşaat Kültür Sağlık Ticaret AŞ	17.500.000,00	17.499.976,00	99,96

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Seyhan Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Çerçeve hesap planının genel yapısı” başlıklı 46’ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik’teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik’te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Mali tabloların hazırlanması” başlıklı 484 ve “Mizan cetveli ve düzenlenecek temel mali tablolar ile diğer mali tablolar” başlıklı 485’inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

- 1) Bilanço
- 2) Faaliyet sonuçları tablosu
- 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer belgelerin verilme yeri, süresi ve usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından yeterli ve etkili bir iç kontrol sisteminin kurulması gerekmektedir.

Kanun uyarınca; üst yönetici kendi kurumlarının stratejik planlarının ve bütçelerinin makro düzeydeki plan ve programlara uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, yürütülmesi ve izlenmesinden sorumludurlar ve bu sorumluluğun gereklerinin harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirilecektir. Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından üst yöneticileri ile diğer yöneticiler tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde

bulundurulmak suretiyle gerekli önlemler alınmalıdır.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "İç kontrol standartları" başlıklı 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce, görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikle işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile de iç kontrolün; "kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme" bileşenleri temelinde, standartlar ve sağlanması gereken genel şartlar belirlenmiş ve bu alandaki çalışmaların hazırlanacak eylem planları ile izlenmesi öngörülmüştür.

Bu çerçevede Belediyenin iç kontrol sistemi; anılan Tebliğ'de yer verilen kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak değerlendirilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

1. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.
2. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterli değildir.
3. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.
4. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

5. Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.
6. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

7. İdare iç kontrol risklerinin tanımlamasıyla ilgili 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin çalışmalar yapmış olmakla beraber 2023 yılında bu çalışmalar devam ettirilmemiştir.
8. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ancak 2023 yılında bu çalışmalar devam ettirilmemiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

9. İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur ancak 2023 yılında bu çalışmalar yenilenmemiştir.
10. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.
11. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.
12. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.
13. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur.
14. Kamu idaresinin Ön Mali Kontrol Yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

15. İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.
16. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

17. İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmemekte ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmamaktadır.
18. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 5 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 3’ü doludur.
19. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Seyhan Belediyesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bazı Varlık Hesapları İçin Ayrılan Amortisman Tutarlarının Duran Varlığın Kayıtlı Değerinden Yüksek Olması ve Bazı Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

Bazı duran varlık hesapları için ayrılan birikmiş amortisman tutarlarının, ilgili duran varlığın kayıtlı değerinden yüksek olduğu ve varlık grubunda kayıtlı varlık bulunmasına rağmen bazı varlıklar için hiç amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "257 Birikmiş amortismanlar hesabı (-)" ile ilgili 202'nci maddesinde; bu hesabın maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanıldığı ifade edilmiştir.

04.11.2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği "Amortisman ve Tükenme Payları" (Sıra No: 47) isimli tebliğ ile kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağına, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları belirlenmiştir.

Mezkur Tebliğ'e göre kamu idarelerinde muhasebe sistemine dâhil edilen maddi duran varlıklardan; 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabında yer alan taşınmazlar ile 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı, 255 Demirbaşlar Hesabında yer alan taşınırlar için amortisman ayrılması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılması gerekmekte olup duran varlıklar tamamen amorti edilene kadar amortisman ayrılması gerekmektedir. Bu nedenle duran varlıklar için ayrılan birikmiş amortisman tutarları, maddi duran varlıkların kayıtlı değerlerinden fazla olamayacaktır.

Yapılan incelemede, aşağıda ayrıntıları gösterildiği üzere, 252 Binalar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabındaki kayıtlı maddi duran varlıklar için ayrılan birikmiş amortisman tutarlarının, maddi duran varlıkların kayıtlı değerinden toplam 34.915.729,00 TL fazla olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8: Duran Varlıkların Kayıtlı Değerinden Fazla Ayrılan Amortismanlar Tablosu

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortisman Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
252.xx.xx.04.01	Yurt ve Pansiyonlar		9.648.249,82	-9.648.249,82
252.xx.xx.09.05	Dükkan ve İş Yerleri	4.819.872,45	29.899.324,03	-25.079.451,58
255.09.01	Doğa Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	133.174,80	220.896,00	-87.721,20
255.10.02	Kontrol ve Güvenlik Sistemleri	3.201.819,70	3.293.660,78	-91.841,08
255.10.03..	Yangın Söndürme ve Tedbir Cihaz ve Araçları	512.452,44	520.917,76	-8.465,32
TOPLAM		8.667.319,39	43.583.048,39	-34.915.729,00

Diğer yandan aşağıda ayrıntısı gösterilen ve toplam değeri 91.829.667,55 TL olan maddi duran varlıklar için hiç amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Tablo 9: Amortisman Ayrılmayan Duran Varlıklar Tablosu

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
251.xx.09.01	Su Kuyuları	33.912,00	0,00	33.912,00
251.xx.20.06	Pazar Yeri	91.782.093,00	0,00	91.782.093,00
252.xx.xx.03.01	Sağlık Evleri	13.662,55	0,00	13.662,55
TOPLAM		91.829.667,55	00,00	91.829.667,55

Sonuç olarak, amortisman ve tükenme payı ayrılması gereken tüm maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmaması veya hatalı ayrılmasından dolayı idarenin yıl sonunda düzenlenen mali tabloları gerçeği yansıtmamaktadır.

BULGU 2: Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Alınan Hibenin Bilanço Hesaplarında Gösterilmemesi

Kadın Dayanışma Merkezi Projesi kapsamında Avrupa Birliği kaynaklı Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu PEP ve Qudra 2 programları kapsamında alınan hibe 104 Proje Özel Hesabında takip edilmesine rağmen ödenek kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

5234 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 32'nci maddesinde, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşların kaynaklarından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'na ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan

idarelere proje karşılığı aktarılan hibe niteliğindeki tutarların, ilgili idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin özel hesaplarda izleneceği düzenlemesi yer almaktadır.

Diğer taraftan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Bağış ve yardımlar" başlıklı 40'inci maddesinde, kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımların gelir kaydedileceği, kamu yararına kullanılmak üzere kamu idarelerine yapılan şartlı bağış ve yardımların hizmeti yapacak idarenin üst yöneticisi tarafından uygun görülmesi halinde, bütçede açılacak bir tertibe gelir ve şart kılındığı amaca harcanmak üzere açılacak bir tertibe ödenek kaydedileceği ve bu ödenekten amaç dışında başka bir tertibe aktarma yapılamayacağı belirtilmiştir.

Yine aynı maddeye göre bu ödeneklerden malî yıl sonuna kadar harcanmamış olan tutarlar, bağış ve yardımın amacı gerçekleşinceye kadar ertesi yıl bütçesine devir olunarak ödenek kaydedilir. Bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan tutarlar, tahsis amacının gerçekleştirilmesi bakımından yetersiz olanlar ile yılı bütçesinde belirlenen tutarı aşmayan ve iki yıl devrettiği halde harcanmayan ödenekleri iptal etmeye genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Cumhurbaşkanı, diğer kamu idarelerinde üst yönetici yetkilidir. Bağış ve yardımlar, kullanılmadığı veya amaç dışı kullanıldığı için geri istenildiği takdirde, bütçeye gider kaydıyla ilgisine geri verilir. Şartlı bağış ve yardımın zamanında kullanılmaması nedeniyle doğacak zararlar ile amaç dışı kullanım nedeniyle yapılan harcamalar sorumluluğu tespit edilenlere ödettilir.

Yukarıda yer verilen düzenlemelere göre belediyeler 5018 sayılı Kanun'a ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer almadığından Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşların kaynaklarında belediyelere proje karşılığı aktarılan hibe ve yardımların bu madde çerçevesinde gelir kaydedilmeksizin özel hesapta takip edilmesi mümkün değildir. 5018 sayılı Kanun'a ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer almayan idareler açısından 5018 sayılı Kanun'un 40'inci maddesinin uygulanması ve şartlı bağış olarak kabul edilen tutarın kurum açısından bütçeleştirilmesi, ödenek kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Bağış ve yardımlar" başlıklı 17'nci maddesinde; yapılan her türlü bağış ve yardımların gelir kaydedileceği, nakdi olmayan bağış ve yardımların ilgili mevzuatına göre değerlendirmeye tabi tutulacağı ve kayıt altına alınacağı, yapılan şartlı bağış ve yardımların, üst yöneticinin onayı ile gelir bütçesinde bağış ve yardımlar bölümüne gelir yazılacağı ve gider bütçesinde bu hizmetin ödeneği varsa bu ödeneye ekleneceği; yoksa bütçede öngörülen tertibe ödenek yazılarak tahsis amacına harcanacağı, bu

ödenekten amaç dışında başka bir tertibe aktarma yapılamayacağı, bu ödeneklerden malî yılsonuna kadar harcanmamış olan tutarların, bağış ve yardımın amacı gerçekleşinceye kadar ertesi yıl bütçesine devir olunarak ödenek kaydedileceği, ancak, bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan tutarlara ilişkin ödenekleri iptal etmeye üst yöneticinin yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Yönetmeliğin 800 Bütçe Gelirleri Hesabı ile ilgili düzenleme yapan “Hesabın işleyişi” başlıklı 383’üncü maddesinde; muhasebe birimlerince bağış ve yardım olarak tahsil olunan paraların bir taraftan 600 Gelirler Hesabına alacak, 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabına borç; diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği;

90 Ödenek hesapları ile ilgili düzenleme yapan “Hesap grubuna ait işlemler” başlıklı 404’üncü maddesinde ise; yılı içinde şartlı bağış ve yardımlardan dolayı tahsis edilen özel ödeneklerin yardımcı hesaplar itibarıyla muhasebe kayıtlarına alınacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Kadın Dayanışma Merkezi Projesi kapsamında Avrupa Birliği kaynaklı alınan hibenin 104 Proje Özel Hesabında takip edilmesine rağmen ödenek kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre, Avrupa Birliği kaynaklı alınan hibenin ödenek kayıtlarının mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediyenin Bazı Taşınmazlarının İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

Belediyeye ait mülk ve işletmelerin bir kısmının herhangi bir ihale yapılmadan işgal edildiği, bu işgalcilerin mezkûr yerlerden çıkarılmadığı, bunun yerine tespit edilen ecrimisillerin kira gibi uygulanarak işgallerin devam ettiği, bu suretle mevzuata aykırı hareket edildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde; belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve

taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği; "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şagilden ecrimisil isteneceği ve ecrimisil talep edilebilmesi için ise, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmeyeceği ve fuzuli şagilin kusurunun da aranmayacağı, bedelinin idarenin oluşturacağı bir komisyonca tespit ve takdir edileceği; işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un yukarıdaki hükümlerinden anlaşılacağı üzere; devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şagilden, bedeli idarece oluşturulacak komisyonca tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenmesi ve mülki idare amirine başvurularak işgal edilen taşınmazın 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanması gerekmektedir. Aynı hükümler, 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesi gereği belediye taşınmazları için de geçerlidir.

Taşınmaz malları işgal eden fuzuli şagil durumundaki kişilerden ecrimisil alınması, söz konusu taşınmazların sürekli bir şekilde ecrimisil tahsil edilerek idare edilebileceği anlamına gelmemektedir. Zira ecrimisil uygulaması, hukuka aykırı bir yararlanmadan dolayı taşınmazı işgal eden kişiden alınan bir tazminattır. Bir kamu taşınmazının kiralama ya da idare etme usulü ve yöntemi değildir. Tam aksine, kamu malını korumaya yönelik bir yaptırımdır. 2886 sayılı Kanun'da; işgal edilen taşınmazın mülki idare amirine başvurularak 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanmasına yönelik düzenleme de ecrimisilin bir kiralama yöntemi olmadığını açıkça göstermektedir.

Yapılan incelemede, Belediyenin 185 taşınmazının fuzuli şagiller tarafından işgal edildiği, İdarenin bunları tahliye yoluna gitmediği, bunun yerine ecrimisil uygulamasının kira uygulamasına dönüştürülerek ecrimisil alındığı ve işgallerin devam ettiği tespit edilmiştir. Bulgu konusu hususun 2020 ve 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer aldığı, ancak hatalı uygulamanın devam ettiği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine ve yapılan açıklamalara göre, idareye ait olan veya idarenin yetki ve sorumluluk bölgesinde bulunup da kamuya terkini yapılan

taşınmazlarda herhangi bir işgal vuku bulunduğunda bunlar için hem ecrimisil tespit edilerek tahsil edilmeli hem de 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca konu mülki amire intikal ettirilerek söz konusu taşınmazın tahliyesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Tapuda Kayıtlı Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

İdarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, tapu kaydı ile mevcut kullanım şekli farklılık gösteren taşınmazlar olmasına rağmen cins tashih işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

02.10.2006 tarihli ve 26307 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi, "*Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi*" olarak tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"(1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar. Ancak kamu idarelerinin savunma, güvenlik ve istihbarat hizmetlerinde kullandığı taşınmazlardan, ilgili idarelerce belirlenenlerin cins tashihleri yapılır.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır."

denilerek taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Buna göre, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların, mevcut kullanım şekilleri ile tapuda kayıtlı bilgilerinin farklı olması halinde, tapu kayıtlarının taşınmazların mevcut kullanım şekilleri esas alınarak düzeltilmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan taşınmazların bulunduğu tespit edilmiştir. Söz konusu tespit daha önce düzenlenen Sayıştay Denetim Raporu'nda da yer almış olup hatalı uygulama devam etmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, cins tashihi yapılamayan taşınmazların çoğunluğunun kamulaştırma işleminden gelmekte olan zamanın koşullarıyla ruhsatsız ve iskânsız yapılardan oluştuğu, bu nedenle çoğunluk taşınmazların mevcut imar planına uygun olmadıkları için herhangi bir işlem tesis edilemediği ve belediyeye ait tüm taşınmazların mevcut kullanım durumlarına göre kayıt altına alındığı ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilmesi amacıyla cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Adana Büyükşehir Belediyesince Aktarılması Gereken Eğlence Vergisinin Takip ve Tahsilatının Sağlanmaması

Türkiye Jokey Kulübü (TJK) tarafından Adana Büyükşehir Belediyesine ödenen eğlence vergilerinden Seyhan Belediyesine gönderilmesi gereken payların eksik aktarıldığı, Belediyenin de söz konusu gelirlerin takip ve tahsiline ilişkin gerekli işlemleri yerine getirmediği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir belediyesinin gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; 2464 sayılı Kanun'da yer alan oran ve esaslara göre büyükşehir belediyesince tahsil olunacak at yarışları dâhil müşterek bahislerden elde edilen eğlence vergisinin %20'sinin müşterek bahislere konu olan yarışların yapıldığı yerin belediyesine, %30'unun nüfuslarına göre dağıtılmak üzere diğer ilçe belediyelerine ayrılacağı, kalan %50'sinin ise büyükşehir belediyesi tarafından gelir kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı maddenin son fıkrasında ise, büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken payları zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarın İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı ve bu tür bir gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili belediye başkanı ve muhasebe yetkilisinin şahsen sorumlu olduğu belirtilmiştir; bu fıkra hükmünün, ilçe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü

aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, Adana Büyükşehir Belediyesince Türkiye Jokey Kulübünden tahsil edilen eğlence vergisi tutarlarının %20'sinin müşterek bahislere konu olan yarışların yapıldığı yerin belediyesi olan Seyhan Belediyesine aktarılması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede; Türkiye Jokey Kulübünden alınan verilere göre, 2006-2023 yılları arasında Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından Seyhan Belediyesine aktarılması gereken eğlence vergisi tutarının 103.058.917,59 TL olduğu, buna karşılık Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından Seyhan Belediyesine 7.525.173,11 TL'si çevre temizlik vergisi (ÇTV) payına istinaden yapılan mahsuplaşma olmak üzere toplam 44.227.622,91 TL aktarıldığı, tahsilatı gerçekleşmeyen eğlence vergisi tutarının ise 58.831.294,68 TL olduğu tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda Türkiye Jokey Kulübü tarafından Adana Büyükşehir Belediyesine ödenen eğlence vergilerinden Seyhan Belediyesine aktarılması gereken paylar ile aktarılmayan paylar yıllar itibarıyla gösterilmektedir.

Tablo 10: 2006-2022 Yılları Adana BŞB Tarafından Aktarılmayan Eğlence Vergisi Payları

Yıl	TJK Tarafından Adana BŞB'ne Yapılan Ödemeler	Seyhan Belediyesinin Payı (%20)	Seyhan Belediyesine Ödenen	ÇTV Payına İstinaden Yapılan Mahsuplaşma	Seyhan Belediyesine Ödenmeyen (Fark)
2006	8.664.245,85	1.732.849,17	0,00		1.732.849,17
2007	11.138.937,01	2.227.787,40	0,00		2.227.787,40
2008	12.143.300,48	2.428.660,10	69.956,87		2.358.703,23
2009	11.269.713,83	2.253.942,77	23.977,62		2.229.965,15
2010	10.806.172,17	2.161.234,43	1.248.669,45		912.564,98
2011	14.252.213,11	2.850.442,62	1.929.628,51		920.814,11
2012	15.148.851,04	3.029.770,21	1.202.589,20		1.827.181,01
2013	24.154.647,93	4.830.929,59	2.454.720,83		2.376.208,76
2014	29.866.016,90	5.973.203,38	5.107.860,23		865.343,15
2015	30.698.983,45	6.139.796,69	5.740.014,86		399.781,83
2016	31.548.974,15	6.309.794,83	4.826.375,44		1.483.419,39
2017	26.288.156,82	5.257.631,36	4.005.420,51		1.252.210,85
2018	30.040.679,98	6.008.136,00	4.801.633,91		1.206.502,09
2019	37.081.542,24	7.416.308,45	3.218.967,92	605.612,66	3.591.727,87
2020	29.208.223,29	5.841.644,66	1.472.634,45	858.500,30	3.510.509,91
2021	48.292.905,66	9.658.581,13	600.000,00	1.393.480,25	7.665.100,88
2022	75.062.772,03	15.012.554,41	0,00	1.821.625,59	13.190.928,82
2023	69.628.251,99	13.925.650,40	0,00	2.845.954,31	11.079.696,09
TOPLAM	515.294.587,93	103.058.917,59	36.702.449,80	7.525.173,11	58.831.294,68

Bulgu konusu hususun 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer aldığı, ancak Belediyenin Büyükşehir Belediyesinden alacağını tam olarak tahsil edemediği görülmüştür.

Sonuç olarak, Belediyenin gelir kaybına uğratılmaması için Türkiye Jokey Kulübü tarafından Adana Büyükşehir Belediyesine ödenen eğlence vergilerinden Seyhan Belediyesine aktarılmayan payların Adana Büyükşehir Belediyesinin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek Seyhan Belediyesi'nin hesabına aktarılmasını teminen İller Bankasından talep edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Çevre Temizlik Vergisi ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı Mükelleflerine İlişkin Verilerin Sağlıklı Bir Şekilde Takibinin Yapılmaması

Kurum kayıtları, Adana Vergi Dairesi Başkanlığından alınan veriler ve Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün abone kayıtlarının incelenmesi ve analizinden; “Çevre Temizlik Vergisi” ile “İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı” mükelleflerine ilişkin verilerin sağlıklı bir şekilde takibinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinde belediyelerin yetkileri ve imtiyazları arasında; gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek, gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek faaliyetleri sayılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun “Çevre temizlik vergisi” başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinin birinci fıkrasında; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu belirtilmiştir. Mezkûr Kanun'un “İşyeri açma izni harcı” başlıklı 81'inci maddesinde ise; “*Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması “İşyeri Açma İzni Harcına” tabidir.*” hükmü yer almaktadır.

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2005/9207 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in “İşyeri açılması” başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerine göre; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan iş yerlerinin temizlik vergisine tabi olduğu, belirtilen alanlarda Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet gösterebilmesi

için ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı alması gerektiği, bu bağlamda söz konusu ruhsat için “İşyeri Açma İzni Harcı”nın ödenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Seyhan Belediyesi kayıtları esas alınarak yapılan incelemede; işyeri açma ve çalışma ruhsatı alan iş yeri sayısı 28.940, Çevre Temizlik Vergisi mükellefi olan aktif işyeri sayısı 34.784’dür. Adana Vergi Dairesi Başkanlığı verilerine göre ise Seyhan ilçesinde faal iş yeri mükellef sayısı ise 58.630’dur. Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kayıtlarında Seyhan İlçesinde iş yeri tarifesi üzerinden ücretlendirilen 42.795 abone bulunmaktadır. Bu abonelerden 5.346’sının iş yeri açma ve işletme ruhsatı bulunmamaktadır. Kurum kayıtlarında yer alan veriler arasında farklılıklar olduğu gibi Vergi Dairesi Başkanlığı kayıtları ile de uyuşmamaktadır. Adana Su ve Kanalizasyon Genel Müdürlüğü abone kayıtlarına göre Seyhan Belediyesi sınırları içinde 5.346 iş yerinin açma ve işletme ruhsatı bulunmamaktadır.

Kayıtlarının sağlıklı bir şekilde tutulmaması, gerek “Çevre Temizlik Vergisi” gerekse de “İşyeri Açma İzin Harcı” açısından gelir kaybına yol açabilecek ve ilgililer için sorumluluk doğurabilecektir.

BULGU 5: İmar Cezası Uygulanması Gereken Bazı Durumlarda Süresi İçinde Encümen Kararı Alınmaması

Belediyenin imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hareketleri tespit ettiği yapı tatili tarihinden itibaren, Belediye Encümenince idari müeyyide kararlarının on iş günü içerisinde alınmadığı görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu’nun “Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar” başlıklı 32’nci maddesinde *“Bu Kanun hükümlerine göre; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur. Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair bilgi, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılmaz.*

Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş

sayılır. Bu tebligatın bir nüshası muhtara bırakılır, bir nüshası da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderilir.”

denilmektedir.

Yine aynı Kanun’un “İdari müeyyideler” başlıklı 42’nci maddesinin birinci fıkrasında; maddede belirtilen ve imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde ilgili idare encümenince sorumlular hakkında, üstlenilen her bir sorumluluk için ayrı ayrı olarak maddede belirtilen idari müeyyideler uygulanacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda sözü edilen hükümlere göre, imar mevzuatına aykırılık teşkil eden bir fiil veya hal sonucu idarece yerine getirilen yapı tatil zaptının yapı yerine asılması tarihinden itibaren on iş günü içinde belediye encümenince sorumlular hakkında idari müeyyide kararlarının alınması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemelerde, bazı yapı tatil uygulamalarında yapı tatil tarihinden idari para cezası müeyyidesinin kararının verildiği encümen kararları tarihine kadar on iş gününden fazla süre geçtiği tespit edilmiştir.

İncelenen 43 dosyanın 10’unda, Kanuna uygun şekilde Belediye Encümenince yapı tatil uygulama tarihinden itibaren on iş günü içinde idari müeyyide kararı alınmıştır.

Kalan 33 dosyanın;

- 10’unda, yapı tatil tarihinden 10 işgünü geçtikten sonra 1 ay içerisinde,

- 9’unda, yapı tatil tarihinden 10 işgünü geçtikten sonra 1-3 ay içerisinde,

- 6’sında, yapı tatil tarihinden 10 işgünü geçtikten sonra 4-6 ay içerisinde,

kalan 8’inde ise yapı tatil tarihinden 10 işgünü geçtikten sonraki 6 ayı geçen çeşitli tarihlerde Belediye Encümenince sorumlular hakkında idari müeyyide kararı alınmıştır.

İmar Kanunu’nun 32’nci maddesi gereğince, Belediyenin imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hareketleri tespit ettiği yapı tatili tarihinden itibaren, on iş günü içerisinde Belediye Encümenince idari müeyyide kararlarının alınması zorunludur.

BULGU 6: İmar Mevzuatına Aykırılık Teşkil Eden Fiil ve Hallere İlişkin Düzenlenen İdari Para Cezasının Tebliğ Yazılarının Eksik Şekilde Düzenlenmesi

İmar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edilmesi halinde belediye tarafından düzenlenen idari para cezası tebliğ yazılarında “ilgisine tebliğden itibaren bir ay içerisinde aykırılığın giderilmesi ve yapının mevzuata uygun hale getirilmesi halinde 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 42’nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca ilave edilen para cezasının tahsil edilmeyeceği” hususunun belirtilmemesi nedeniyle yapı sahiplerince idari yargıda açılan davalarda idari para cezasının iptal edildiği görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu’nun “İdari müeyyideler” başlıklı 42’nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde;

“Bu fıkra uyarınca idari para cezası verilmesini gerektiren aykırılığa konu alan ile bu alanın bulunduğu arsa veya arazinin emlak vergisine esas asgari metrekare birim değerinin çarpımı ile bulunan bedel kadar idari para cezası yukarıdaki bentlere göre aykırılıktan sorumlu olan yapı sahibine ve yapı müteahhidine verilen para cezalarına ayrıca ilave edilir. Bu fıkraya göre verilen idari para cezasının ilgisine tebliğinden itibaren bir ay içinde aykırılığın giderilmesi ve yapının mevzuata uygun hale getirilmesi halinde bu bent uyarınca ilave edilen para cezası tahsil edilmez.” denilmektedir.

İmar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edilmesi halinde ayrıca aykırılığa konu alan ile bu alanın bulunduğu arsa veya arazinin emlak vergisine esas asgari metrekare birim değerinin çarpımı ile bulunan bedel kadar idari para cezasının, para cezalarına ilave edileceği belirtilmiştir.

İmar mevzuatına aykırılık gerekçesiyle Belediye tarafından düzenlenen 5 dosya ile ilgili olarak idari para cezalarının iptal edilmesine yönelik, yapı sahiplerince idari yargıda dava yoluna gidilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu’nun 42’nci maddesinin (ç) bendi uyarınca idari para cezaları tebliğ yazılarında, ilgisine tebliğinden itibaren bir ay içerisinde aykırılığın giderilmesi ve yapının mevzuata uygun hale getirilmesi halinde bu bent uyarınca ilave edilen para cezasının tahsil edilmeyeceği hususunun belirtilmemiş olması nedeniyle, idari para cezalarının 3194 sayılı Kanun’un 42’nci maddesinin (ç) bendi gereği hesaplanmış olan kısımları idare mahkemeler tarafından iptal edilmiştir.

Dolayısıyla kamu alacağının tahsilinin gecikmesi neden olan bu uygulamanın idari yargının iptal gerekçeleri de göz önünde bulundurularak, idari para cezalarının ilgililere bildirimine ilişkin yazılarda, İmar Kanunu'nun 42'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca hesaplanan tutar yönünden, idari para cezasının ilgisine tebliğinden itibaren bir ay içerisinde aykırılığın giderilmesi ve yapının mevzuata uygun hale getirilmesi halinde bu bent uyarınca ilave edilen para cezasının tahsil edilmeyeceği hususunun belirtilerek düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Ulusal Bayram Gününde Faaliyet Gösteren İşyerlerinden Tatil Günleri Çalışma Ruhsatı Harcının Tahsiline İlişkin Çalışma Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde ulusal bayram günlerinde faaliyet gösteren işyerlerinin tespitinin ve tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsiline ilişkin çalışmanın yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcına ilişkin "Konu" başlıklı 58'inci maddesinde; ulusal bayram günlerinde çalışmalarını belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi işleminin, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcına tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Mükellef" başlıklı 59'uncu maddesinde harcın mükellefinin, kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzelkişi olduğu, "Harcın tarifesi" başlıklı 60'ıncı maddesinde ise harcın tutarının işin mahiyetine göre Kanun'da belirtilen sınırlar dahilinde 96'ncı madde uyarınca tespit edileceği belirtilmiştir.

2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 1'nci maddesinde 1923 yılında Cumhuriyetin ilan edildiği 29 Ekim gününün ulusal bayram olduğu, 2'nci maddesinde 29 Ekim günü özel işyerlerinin kapanmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri uyarınca ulusal bayram olan 29 Ekim gününde çalışmalarına izin verilen işyeri mükelleflerinin, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcını 2464 sayılı Kanun'un "Mükellefiyet dönemi ve harcın ödenmesi" başlıklı 61'inci maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde İdareye ödemesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda; Belediye tarafından, ulusal bayram günlerinde çalışan iş yerlerinin tespitine ve söz konusu günlerde çalışan/çalışmak

isteyen iş yerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsiline ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı ve söz konusu harca ilişkin gelirin bu nedenle eksik tahsil edildiği tespit edilmiştir.

İdarenin gelir kaybına uğramaması için mevzuatta belirtilen esaslar çerçevesinde tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcıyla ilgili gerekli takip ve tahsilat işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Hizmet Bedellerinin Belirlenmesinde İşletmecilik Gereği Olmayan ve Belli Kişilere Yönelik İndirimli Tarife Uygulanması

Belediye Meclisince belirlenen 2023 yılı ücret tarifesinin otopark ücretlerine ilişkin kısmında, işletmecilik gereği olmayan indirimler yapılmak suretiyle, belirli kişiler ve gruplar lehine indirimli tarife uygulandığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmaktadır. Benzer düzenlemenin yer aldığı 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97'nci maddesine göre de belediyeler, bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Bu düzenlemeler uyarınca belediye meclislerince her yıl kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesi belirlenmektedir.

Belediye meclisleri mal ve hizmet fiyatlarının belirleme yetkisini kullanırken 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan *“üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz.”* hükmüne uymak zorundadırlar. 4736 sayılı Kanun'da yer alan bu düzenlemeye göre; kamu ve kurum ve kuruluşlarının ticari indirimler dışında herhangi bir kişi veya kuruma indirim uygulama yetkisi bulunmamaktadır. Mezkûr Kanun'un 1'nci maddesinin altıncı fıkrasına göre tarifelerden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

Belediye Meclisinin 07.12.2022 tarih ve 127 sayılı kararı ile belirlenen 2023 Mali Yılı Ücret Tarifesinde; “4587 sayılı yasaya bağlı olarak görev yapan kadrolu işçiler”, “657 sayılı

yasaya bağılı olarak görev yapan memurlar ve Seyhan İmar İnşaat ve Kùltür AŞ bünyesinde çalışanlar” ve “Seyhan İlçesi Mahalle Muhtarları ve Seyhan Belediyesi Meclis üyelerinin” belediye otoparkından ücretsiz yararlanacağı düzenlenmiştir.

4736 sayılı Kanun’un 1’nci maddesinin birinci fıkrasında belirtildiğı üzere üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereğı yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz. Belediye otoparkını kullanan ve yukarıda sayılan kişilerden ücret alınmaması ile ilgili belediye Meclis Kararı, işletmecilik gereğı yapılması gereken ticari indirim kapsamında alınan bir Karar olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, bahse konu Meclis Kararı 4736 sayılı Kanun’da öngörölen düzenlemeye uygun değildir.

Kurum gönderdiği cevapta, “*Birçok Kamu Kurum ve Kuruluşlarında şehit ve gazi yakınlarına indirimli veya ücretsiz hizmet verilmesi nedeni ile Belediyemiz hizmetleri kapsamında şehit ve gazi ailelerine yönelik tarife*” uygulandığını belirtmiştir. Bu mahiyetteki indirimler 4736 sayılı Kanun uyarınca yapılan indirimler olup bulgu konusu yapılmamıştır.

Belediye Meclisi, işletmecilik gereğı yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife belirleme ve uygulama yetkisini haiz değildir. Genel kamu hizmeti veya belediye hizmeti için indirimli tarife uygulanması gerekli ve zorunlu ise 4736 sayılı Kanun’un 1’nci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca tarifede yapılacak bu yöndeki değişiklik ile muaf tutulacak kişi veya kurumların Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Hayvan Bakımevlerinin Kurulmamış Olması

Belediye tarafından hayvan bakımevlerinin kurulmadığı, sorumluluğunda olan bu göreve yönelik harcamalar için 2023 yılı bütçesinde, kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayrılmadığı görölmüştür.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu’nun “Belediyelerin sorumluluğı” başlıklı Ek 1’inci maddesinde;

“Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyeler, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar...” denilmektedir.

Aynı Kanun'un geçici 4'üncü maddesinde de;

“Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler 31/12/2022, diğer belediyeler ise 31/12/2024 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.

Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümlerden; Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyelerin, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurmakla yükümlü oldukları ve Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler için bu işlemlerin 31/12/2022 tarihine kadar yerine getirilmesi gerektiği, 14.07.2021 tarihinden sonra belediyelerin hayvan bakımevlerinin kurulması ve rehabilitasyon işlemlerinin gerçekleştirilmesi için üç yıl süreyle kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayıracakları ve ayrılan bu kaynakların başka bir amaç için kullanılmayacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 31.12.2022 tarihli sonuçlarına göre Adana Seyhan ilçe nüfusunun 795.012 kişi olduğu ancak Belediyenin yasal düzenleme gereği 31.12.2022 tarihine kadar kurulması gereken hayvan bakımevlerini kurmadığı ve 2023 yılı bütçesinde 5199 sayılı Kanun ile öngörülen kaynağı ayırmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, geçici hayvan bakımevi yapımına uygun yer arayışının ivedilikle başlatıldığını ancak bulunan arazilere hayvan bakımevi kurulumuna yönelik taleplerin ilgili kurumlarca reddedildiğini, hayvan bakımevinin kurulmasına yönelik çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre sokak hayvanlarının bakımı, rehabilitasyonu ve ıslahı için Belediyenin yerine getirmekle sorumlu tutulduğu hususlarda, 5199 sayılı Kanun hükümlerine uygun tedbirlerin uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Kent Temizliği Araç Kiralama Hizmeti Alımı İşinin İhale Dokümanında Rekabeti Engelleyici Hususa Yer Verilmesi

“Kent Temizliği Araç Kiralama Hizmeti Alımı İş” ihalesinin Özel Teknik Şartnamesinde, ihale mevzuatında öngörülmemen bazı hususlara yer verilmek suretiyle ihalede rekabetin ve fırsat eşitliğinin engellendiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Temel ilkeler” başlıklı 5’inci maddesinde; idarelerin, bu Kanun’a göre yapılacak ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu hükme bağlanmıştır.

04.03.2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin “Teknik şartname” başlıklı 16’ncı maddesinde; işin teknik ayrıntılarını ve şartlarını gösteren bir teknik şartname hazırlanarak ihale dokümanına dahil edileceği, teknik şartnamelerde belirlenecek teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlamanın zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Seyhan Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğüne toplam 170 çöp kamyonu, kamyonet, arazöz, binek araç, süpürge aracı, temizlik aracı, otobüs, traktör, yükleyici, motosiklet, forklift vs. kiralama ihalesine çıkılmış olup işin Özel Teknik Şartnamesinde istenilen araçlarla ilgili teknik özellikler sayılmıştır. Özel Teknik Şartnamenin “Demonstrasyon” (Demo) başlıklı 39.3’üncü maddesinde;

Demonstrasyonun, isteklinin teknik şartnameye cevaplar ve açıklamalara ilişkin tevsik edici belgeler ile araçların teknik şartnameye uygunluğunun tam olarak anlaşılabilmesi halinde, ihale komisyonunun tereddüde düştüğü araçlara münhasır olmak üzere, bu araçların teknik şartnamede tanımlanan hizmetleri eksiksiz bir biçimde yerine getirip getirmediğinin belirlenebilmesi amacıyla talep edebileceği bir çalışma olduğu,

Geçerli tekliflerden ekonomik açıdan en avantajlı birinci ve ikinci teklif olması öngörülen teklif sahiplerine demonstrasyon işlemlerine ilişkin ürün örneklerinin kurulumlarını yapmaları için makul bir süre verileceği, demonstrasyon işlemlerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedileceği, katılım ve yeterlik kriterlerine ilişkin şartları sağlayamayan istekliler ile

demonstrasyon değerlendirmesi başarısız sonuçlanan isteklilerin tekliflerinin ise değerlendirme dışı bırakılacağı, bu işlemlere ekonomik açıdan en avantajlı birinci ve belirlenecek ise ikinci teklif sahibi tespit edilene kadar devam edileceği,

Demo çalışmasına en düşük teklif sahibinden başlamak üzere davet yapılacağı, ihalede en düşük teklifi veren isteklinin demo çalışmasından yeterlik alamaması halinde, düşük fiyat veren istekli firmalardan devam edilmek üzere isteklilerin sırasıyla demo çalışmasına davet edileceği,

Demo çalışmasının sadece, ihale komisyonunun belirleyeceği araçlar ile yapılacağı, bu çalışmada araçların, teknik şartnamede tanımlanan hizmetleri eksiksiz olarak yerine getirip getirmediğinin fiilen o hizmetler yaptırılarak kontrol edileceği,

Demoya davet edilmiş isteklilerin, davet yazısında belirtilmiş olan tarih ve saatte demo yapmaları gerektiği, isteklilerin demo sonunda ihale komisyonundan yeterlilik alması zorunlu olduğu,

Belirtilmiştir.

Demonstrasyon (demo) Türk Dil Kurumu Sözlüğüne göre tanıtım gösterisi anlamına gelmektedir. Demonstrasyon kavram olarak kamu ihale mevzuatında yer almamakla birlikte 4734 sayılı Kanun'un "İhaleye katılımda yeterlik kuralları" başlıklı 10'uncu maddesinde, mesleki ve teknik yeterliliğin teyidi maksadıyla tedarik edilecek malların numuneleri, katalogları ve/veya fotoğraflarının talep edilebileceği hükmü yer almaktadır. 04.03.2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mal Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 43'üncü maddesindeki düzenlemelerde madde metninde geçen ifadelerin demonstrasyon uygulamasına değil, numune ve katalog değerlendirmesine yönelik olduğu görülmektedir. 22.08.2009 tarihli ve 27327 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin 57'nci maddesi de aynı doğrultudadır. Kaldı ki söz konusu düzenlemeler, mal alım ihaleleri ile ilgili düzenlemelerdir.

Özel Teknik Şartnamedeki, ihale aşamasında ihale komisyonunun tereddüde düştüğü araçlara münhasır olmak üzere demonstrasyon isteyebileceğine ve demonstrasyon işlemlerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılarak geçici teminatların gelir kaydedileceğine ilişkin hükümler ihale mevzuatı hükümlerine ve rekabet ilkesine aykırıdır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ile diğer mevzuatta; ihale aşamasında hizmeti sağlayacak araçların demonstrasyona tabi tutulabileceğine, demonstrasyon işlemlerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılarak geçici teminatların gelir kaydedileceğine ilişkin izin veren bir hüküm de bulunmamaktadır.

Bu durum örneğin, Adana dışından ihaleye teklif vermek isteyenler açısından bir külfet teşkil ettiğinden, ihaleye katılımın azalmasına sebep olacağı da çok açıktır. Söz konusu hizmet işi kapsamında istenilen araçların Özel Teknik Şartnameye uygun olup olmadığının tespiti, sözleşme imzalandıktan sonra araçların idareye teslimi sırasında yürütülmesi gereken işlemlerdir.

436.454.012 TL yaklaşık maliyeti olan ihaleye 13 istekli teklif vermiş, sadece bir teklif geçerli olmuş ve bu teklif en avantajlı teklif olarak belirlenerek 395.779.500 TL üzerinden sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme imzalanan firma, bir önceki ihalede sözleşme imzalanan ortak girişimin ortağı olan firmadır.

İhale konusu hizmeti sağlayacak araçlara ilişkin aranılan kriter ve özelliklerin Özel Teknik Şartnamede yer alması yeterli olup, teslim alınacak araçların gerekli şartları taşıyıp taşımadığı, sözleşme imzalandıktan sonra değerlendirilmesi gereken bir husustur.

Kamu İdaresi cevabında demonstrasyon talebinde bulunulmasının amacının rekabeti engellemek değil kamu yararını sağlamak olduğu, belediyelerin en temel görevleri arasında olan söz konusu kent temizliği işinin, büyük bir iş olup riskleri olduğu, Belediyede ve ülke genelinde yapılan birçok ihalede belirtilen hizmet alımı işini yapabilecek, yükümlülükleri yerine getirecek, araç ve gereçleri, yeterli olmamasına rağmen evrak üzerinde varmış gibi göstererek ihaleye katılıp, avantajlı teklifi verdiği algısı yaratarak hizmetin aksamasına neden olan bir çok firma bulunduğu, bu tip firmaların asıl amaçlarının hizmet değil, işin aksaması, kamunun zarar etmesi, belediyenin itibarının sarsılması, halkın mağdur edilmesi olduğu,

Bununla birlikte bulguda, demonstrasyon işlemlerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılarak, geçici teminatların gelir kaydedileceğine ilişkin hükümlerin ihale mevzuatına aykırı olduğu iddia edilmişse de, söz konusu ihaleye ait İdari Şartnamenin “İhalenin karara bağlanması” başlıklı 36.1'inci maddesinde; “...Beyan edilen bilgi/belgeler ve teknik şartnameye cevaplar ve açıklamalara ilişkin tevsik edici belgeleri sunmayan istekliler ile numune ve/veya demonstrasyon işlemlerine

ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir...” denilerek söz konusu işlemin mevzuata uygun olduğunun belirtildiği ve bu konuda 2023/UH.II-515 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı olduğu,

İfade edilmiştir.

Her ne kadar Kamu İdaresi tarafından Özel Teknik Şartname hükmünün kamu yararı göz önünde bulundurularak konulduğu ifade edilmekte ise de, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği hükümleri uyarınca bahsedilen hükümlerin konulması mümkün değildir. Aynı şekilde, Özel Teknik Şartnamenin 39.3’üncü maddesinde olduğu gibi İdari Şartnamenin 36.1’inci maddesindeki, demonstrasyon işlemlerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedileceği hükmü de ihale mevzuatı hükümlerine aykırıdır. Ayrıca 2023/UH.II-515 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararının da bulgu konusu ile herhangi bir ilgisi bulunmamaktadır.

Özel Teknik Şartnameye belirtilen şekilde hüküm konulması, ihaleye teklif verecek istekli sayısını azalttığından rekabetin engellendiği dolayısıyla kamu kaynaklarının verimli ve etkin kullanılmamasına yol açıldığı değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Mahalli Müşterek Nitelikte Olmayan Faaliyet ve Etkinlikler İçin Taşıt Kiralanarak Bazı Dernek ve Kuruluşların Kullanımına Verilmesi

Belediyenin mahalli ve müşterek nitelikte olmayan faaliyet ve etkinlikler için taşıt kiralarak çeşitli dernek ve kuruluşların kullanımına tahsis ettiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Bütçelerden yardım yapılması” başlıklı 29’uncü maddesinde; *“Gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz.”* hükmü yer almaktadır.

Bu mevzuat hükmü gereğince kamu kaynağının kullandırılması, yardım veya menfaat sağlanması, ancak yasal bir düzenleme ile mümkündür.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Hemşehri hukuku” başlıklı 13’üncü maddesinin ikinci fıkrasında; *“Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum*

kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.” denilmektedir.

Adı geçen Kanun’un 14’üncü maddesinde belediyenin görev ve sorumlulukları, 60’ıncı maddesinde belediyenin giderleri, 75’inci maddesinde diğer kuruluşlarla ilişkiler belirtilmiş olup belirtilen düzenlemeler hariç belediyelerin dernek ve kuruluşlara yardım yapmalarına izin veren bir hüküm bulunmadığı gibi bu konuda düzenleme yapan başka bir mevzuat da mevcut değildir.

Öte yandan, belediyelerin görev ve sorumluluklarının yer aldığı 5393 sayılı Kanun’un 14’üncü maddesinde sayılan görevler için dahi “mahallî müşterek nitelikte olmak” şartı getirilerek belediyenin görev ve sorumluluk alanı, ihtiyaçların mahalli ve müşterek olmasıyla sınırlanmıştır.

Yapılan incelemede, Belediyeye ait bir vazifenin ifası maksadıyla olmayan, çeşitli dernek, birlik, platform, merkez, temsilcilik gibi sivil toplum kuruluşlarının Adana ili dışında yapacakları faaliyet ve etkinlikler için Belediyece otobüs ve minibüs tahsis edildiği ve taşıtın bedelinin bütçeden ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu gideri ile bağdaşmayan, mahalli müşterek nitelikte olmayan ve Belediyeye ait bir vazifenin ifası maksadıyla gerçekleştirilmediği görülen bu giderin, Belediye bütçesinden ödenmesi ve Belediye Kanunu’nun 60’ıncı maddesine göre “belediye gideri” olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Kaldı ki bu dernekler, 5393 sayılı Kanun’un 73’ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde zikredilen, belediyelerin ortak hizmet projeleri gerçekleştirilebileceği kamu yararına çalışan derneklerden de değildir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda değinilen STK’lara, derneklere, vakıflara ve platformlara 5393 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesi uyarınca bunların sosyal ve kültürel faaliyetlerini sürdürebilmeleri, belediye hizmetlerinin tüm vatandaşa ulaştırılması amacıyla bu topluluklara üye olan hemşerilerin faydalanması için araç yardımı yapıldığı,

5393 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesine istinaden, muhtarlar tarafından veya muhtarlar vasıtası ile talep edilen ayni yardımların Belediye imkânları doğrultusunda araç tahsisi olarak karşılandığı, ayni yardımların hedefinin ilgili Kanunun verdiği yetki sınırları içerisinde kalarak Belediye sınırlarında yaşayan hemşerilerin sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi olduğu, 5393 sayılı Kanun çerçevesinde hizmetlerin gerçekleştirildiği,

Bundan sonra da bu hizmetlerin sürdürülmesi halinde bulguda değinilen konulara titizlikle uyulacağı ve daha dikkatli olunacağı,

İfade edilmiştir.

Bulguda kastedilen ve Tabloda örnek olarak gösterilen araç tahsislerini, 5393 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesindeki hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması kapsamında değerlendirmek mümkün görülememektedir. Araç tahsislerin muhtarlar tarafından talep edilmesi sonucu yapılması da durumu değiştirmez. Kaldı ki yapılan incelemede, araç taleplerinin Belediyeye doğrudan dernek ve kuruluşlar tarafından yapıldığı görülmüştür.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre mahalli ve müşterek nitelikte olmayan şehirlerarası gezi programları için çeşitli dernek ve kuruluşlara Belediye bütçesinden yapılan harcama ile kiralanmış taşıtların tahsis edilmesi uygun değildir.

BULGU 12: Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Niteliğinde Olan Bazı İşlerin Yapım İşi İhalesi Kapsamında Yaptırılması

İdare tarafından 2023/511658 ihale kayıt numaralı "Seyhan İlçe Belediyesi Sınırları İçerisinde Bulunan Park ve Bahçeler Müdürlüğü Sorumluluğundaki Muhtelif Mahallelerde Park Yapılması, Mevcut Parkların Revizyonu ve Çevre Düzenlemesi İşi"nin kapsamına; çim alanların motorlu makine ile biçilmesi, arazöz ile fidan, çim ve çalıkların sulanması, park sahalarının hortumla sulanması, beton ve her nevi asfalt yollar dışındaki yolların el ile süpürülmesi, beton ve her nevi asfalt yolların el ile süpürülmesi işlerinin de dahil edildiği, bu suretle personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğurduğu tespit edilen bazı işlerin, yasak olmasına rağmen yapım işi ihalesi kapsamında ihale edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bendinde; belediyelerin de içinde bulunduğu belirtilen idarelerin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamayacağı, mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan, yıl boyunca devam eden, niteliği gereği süreklilik arz eden ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı park ve bahçe bakım ve onarımı ile çöp toplama, cadde, sokak, meydan ve benzerlerinin temizlik işlerine ilişkin alımların personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edileceği, hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Kanun'un 53'üncü maddesine dayanılarak çıkarılan 22.08.2009 tarihli ve 27327 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin;

78.1'inci maddesinde; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 23 ve 24'üncü maddeleri gereğince kadroya geçiş uygulamasına tabi olan hizmet alımları ile bu hizmetlerin karakteristik edimlerini içeren veya alt hizmetleri niteliğinde olan hizmetlerin, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak değerlendirileceği,

78.1.1'inci maddesinde; ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu ve niteliği gereği süreklilik arz eden hizmet alımlarının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımını ifade ettiği,

78.1.3'üncü maddesinde; mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan ve niteliği gereği süreklilik arz eden park bahçe bakım ve onarım işi, çöp toplama, cadde, sokak, meydan vb. temizlik işleri, bu işlerin karakteristik edimlerini içeren veya alt hizmetleri niteliğinde olan refüj ve yeşil alanların bakım ve onarımı, ot temizliği, çim biçimi, toprak işleme, arazi hazırlığı, fidan üretimi, dikimi ve bakımı ile ağaç budama, sulama ve bakımı, sürücülü araç/iş makinesi kiralama vb. işler ile Kurum tarafından belirlenecek diğer işlerin, 78.1.1'inci maddede yer alan diğer koşullara bakılmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak kabul edeceği,

belirtilmiştir.

Park ve Bahçeler Müdürlüğünce 149.374.030,52 TL sözleşme bedeli ile 365 iş günü üzerinden 24.07.2023 tarihinde imzalanan "Seyhan İlçe Belediyesi Sınırları İçerisinde Bulunan Park ve Bahçeler Müdürlüğü Sorumluluğundaki Muhtelif Mahallelerde Park Yapılması, Mevcut Parkların Revizyonu ve Çevre Düzenlemesi İşİ"nin ihale dokümanı incelendiğinde; yapım işi ihalesi kapsamında, süreklilik arz eden ve personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı niteliğinde olan; çim alanların motorlu makina ile biçilmesi, arazöz ile fidan, çim ve çalılırların sulanması, park sahalarının hortumla sulanması, beton ve her nevi asfalt yollar dışındaki yolların el ile süpürülmesi, beton ve her nevi asfalt yolların el ile süpürülmesi işlerinin yaptırıldığı tespit edilmiştir.

2023 yılındaki 5 No.lu son hakedişte fiyat farkı hariç; Çim Alanların Motorlu Makina ile Biçilmesi 778.443,75 TL, Arazöz ile Fidan, Çim ve Çalılırların Sulanması 1.272.776,96 TL,

Park Sahalarının Hortumla Sulanması 5.974.259,20 TL, Beton ve Her Nevi Asfalt Yollar Dışındaki Yolların El ile Süpürülmesi 21.611.560,00 TL, Beton ve Her Nevi Asfalt Yolların El ile Süpürülmesi 8.327.827,20 TL olmak üzere toplam 37.964.867,11 TL imalat yapılarak bedeli ödenmiştir.

İşin 2024 yılının Temmuz ayında biteceği düşünüldüğünde bu ödeme çok daha yüksek tutarlara ulaşacaktır. Ayrıca, “Beton ve Her Nevi Asfalt Yollar Dışındaki Yolların El ile Süpürülmesi” imalatının ihale dokümanında öngörülen imalat miktarı 5.000 dekar iken, iş artışı kapsamında 12.592,72 dekar yaptırılacak olması da söz konusu ihale kapsamında yapılacak olan ödemelerin çok daha artacağını göstermektedir.

İhale konusu işin büyük bir kısmını kapsayan söz konusu işler, süreklilik arz eden ve personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı niteliğinde olduğundan bu işlerin 4734 sayılı Kanun’un 62’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ve Kamu İhale Genel Tebliği’nin 78’nci maddesine aykırı olarak yapım işi ihalesi kapsamında yaptırılması mevzuata aykırıdır.

BULGU 13: Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilen Konular Dışında Hükümler Konulması

İdare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (TÜM BEL-SEN) arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinin “Sosyal Haklar” başlıklı beşinci bölümünde, mevzuatında yer almayan konularda düzenlemeler yapıldığı görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun “Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması” başlıklı 32’nci maddesine göre; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)’nin ek 15’inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında, Toplu Sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilecektir.

375 sayılı KHK’nin ek 15’inci maddesinde ise; sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun’a göre yapılan Toplu Sözleşme’de belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok

üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği belirtilmiştir. 4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme'nin "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin birinci fıkrasında ise;

"Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanununun 32'nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'dir. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeden de görüleceği üzere, sosyal denge sözleşmesinde sadece; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı dahi olsa, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuatına açıkça aykırı olacaktır.

İdarenin sosyal denge tazminatı ödemelerinin incelenmesi neticesinde; İdare ile TÜM BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge tazminatı konulu toplu iş sözleşmesinde, "Sosyal Çalışmalardan Yararlanma", "Kreş-Çocuk Bakımevi", "Otopark ve Araç Tahsisi", "Sendikal İzinler", "Diğer Haklar ve Ücretli İzinler" gibi sosyal denge sözleşmelerinde düzenlenmemesi gereken hususların yer aldığı tespit edilmiştir.

Sosyal denge sözleşmelerinde, mevzuatında yer almayan hususların düzenlenmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 14: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Belediyede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun; "Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; "Yıllık ücretli iznin uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesinde yıllık ücretli iznin işveren tarafından bölünemeyeceği ve 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; "Sözleşmenin sona ermesinde izin ücreti" başlıklı 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; "İzinlere ilişkin düzenlemeler" başlıklı 60'ıncı maddesinde ise, yıllık ücretli izinlerin yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde ise, yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2023 yılında 1.683 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda, Belediyede görev alan kadrolu 128 işçiden 35'inin 0 ile 90 gün arasında, 54'ünün 91 ile 200 gün arasında, 16'sının 201 ile 300 gün arasında, 23'ünün ise 300 gün üzerinde kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Belediyede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve idareye mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus, 2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilen Konular Dışında Hükümler Konulması” başlığı ile tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Adana Büyükşehir Belediyesince Aktarılması Gereken Eğlence Vergisinin Takip ve Tahsilatının Sağlanmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus, 2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Adana Büyükşehir Belediyesince Aktarılması Gereken Eğlence Vergisinin Takip ve Tahsilatının Sağlanmaması” başlığı ile tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunması ve İşyeri Açma İzni Harcının Tahsil Edilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus, 2023 Yılı Sayıştay Denetim

			Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Çevre Temizlik Vergisi ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı Mükelleflerine İlişkin Verilerin Sağlıklı Bir Şekilde Takibinin Yapılmaması” başlığı ile tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Bazı İş Yerleri İçin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus, 2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Çevre Temizlik Vergisi ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı Mükelleflerine İlişkin Verilerin Sağlıklı Bir Şekilde Takibinin Yapılmaması” başlığı ile tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Tapuda Kayıtlı Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus, 2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Tapuda Kayıtlı Bazı Taşınmazların Cins

			Tashihlerinin Yapılmaması” başlığı ile tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Belediye Taşınmazlarının Ecrimisil Karşılığında Kullanılması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus, 2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Belediyenin Bazı Taşınmazlarının İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullanılması” başlığı ile tekrar bulgu konusu yapılmıştır.